

Helse- og omsorgsdepartementet

30.01.2017

Høring - Oppheving av kravet om henvisning for å få rett til stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos fysioterapeut.

Pensjonistforbundet viser til departementets høringsbrev den 18. desember 2015. Pensjonistforbundets uttalelse er på vegne av Pensjonistforbundet og SAKO-organisasjonene (Postens Pensjonistforbund, Fagforbundet pensjonist-utvalg, Telepensjonistenes Landsforbund, Jernbanepensjonistenes Forbund, Politiets Pensjonistforbund, Statens Vegvesens Pensjonistforbund og LO- pensjonistutvalg).

Helse- og omsorgsdepartementet fremmer forslag om å oppheve kravet om henvisning fra lege, manuellterapeut eller kiropraktor for å få rett til stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos fysioterapeut.

Ordningen kan ha positiv verdi ved at pasienter og legene sparer tid og det kan bli enklere for pasientene å ta kontakt med fysioterapeutene. En av de viktigste argumentet imot, er etter vårt syn risikoen for at alvorlig sykdom kan overses. Dette er godt drøftet og vurdert i dokumentet, og erfaring fra andre land som har direkte adgang, er referert og viser at alvorlig sykdom ikke overses.

Slik det pekes på i notatet er det viktig at dette sees i sammenheng med forskriftsarbeidet om avtalefysioterapeuter (AFT). Dette skal være klart våren 17 og vil tydeliggjøre både muligheten og forpliktelsen til samhandling/styring fra kommunen overfor avtalefysioterapeutene. Det blir understrekes at det i første rekke er pasienter med muskel- og skjelettplager ordningen er foreslått for. Direkte adgang til fysioterapi fungerer godt i dag for denne gruppen. De har hatt direkte tilgang til manuellterapeut, og god effekt av dette er godt dokumentert i denne utredningen jfr. s. 4, øverste avsnitt.

Avtalefysioterapeuter jobber i dag med alle diagnoser og har 13 faggrupper. I alle faggruppene finnes det AFT med spesialistkompetanse. Mange av disse pasientene er de mest sårbare og behandlingseffekten for disse kan være enorm, selv om de ikke selv eller deres pårørende har tanker for at fysioterapi kan hjelpe. Vi er bekymret for at direkte adgang til fysioterapi vil gå ut over de mest sårbare pasientene og medføre at

Postadresse:

Pb. 6714 St. Olavs pl.
0130 Oslo

Besøksadresse:

Hammersborggt. 12
Inngang Torggata

pf@pensjonistforbundet.no
www.pensjonistforbundet.no

Telefon: 22 34 87 70
Faks: 22 34 87 83

Bankgiro: 9001.05.50202
Org.nr.: 970 323 910

AFT bruker mer tid og ressurser på ressurssterke pasienter med god kognitiv funksjon, stor selvstendighet og god bevegelsesevne.

Ordningen forutsetter tett kommunikasjon mellom kommunen og AFT om prioritering av pasienter (s. 7, øverste avsnitt). Etter vår vurdering bør pasienter undersøkes før de settes på en prioriteringsliste, uten dette vil fysioterapeutene ikke kunne vite noe om hva som ligger bak pasientens plager. Jfr. s. 6 og krav til faglig forsvarlig virksomhet. Dette kan føre til større arbeidsbyrde på AFT, og det konkluderes med at det er liten grunn til å tro at kommunen vil øke antall driftsavtaler (s. 7, 3 avsnitt)

Videre forutsetter ordningen god samhandling mellom lege og AFT. Enklere skriftlig kommunikasjon kommer med kravet om at alle AFT skal være tilknyttet Norsk Helsenet. Legene må fortsatt henvise pasienter til AFT. Videre tror vi det er viktig at fastlønnede fysioterapeuter (FT) fortsetter å sende epikriser til fastlegene etter samtykke fra pasientene som før.

Enkelte pasientgrupper har behov for livslang fysioterapibehandling. Ordningen med henvisningen som er begrenset til 24 behandlinger er lite fleksibelt og for denne gruppen kan behandling uten henvisning fra lege være aktuell. For disse pasientgruppene er det spesielt viktig med en tett kontakt med fastlegene.

Det bør stilles like streke krav til faglig forsvarlig behandling i EØS-land og behandlingen må ha dokumentert effekt.

Stortinget flertallet vedtok i fjor å fjerne diagnoselisten for gratis fysioterapi fra og med januar 2017. Regjeringen vil at hver enkelt skal få et helsetilbud basert på deres situasjon og behov, og ikke et tilbud basert på en liste over diagnoser. Dette innebærer at de som i dag har fått gratis fysioterapi, må betale en egenandel fra første behandling.

Pensjonistforbundet er sterkt bekymret for de konsekvenser denne lovendringen kan medføre når det gjelder kommunenes evne til å bidra til en god opptrappingsplan for rehabilitering og habilitering. Lovendringen vil kunne påføre kommunen eller de hjemmeboende eldre med behov for rehabilitering/trening større merutgifter. Dette er pasienter med funksjons-nedsettelse og alvorlige kroniske sykdommer. Disse pasientene har allerede i dag mange utgifter som følge av sykdom. Det er derfor viktig å følge med på virkningen av denne lovendringen for å se om tilgangen til fysioterapitjenester til hjemmeboende eldre med behov for rehabilitering ikke blir nedprioritert.

Postadresse:

Pb. 6714 St. Olavs pl.
0130 Oslo

Besøksadresse:

Hammersborggt. 12
Inngang Torggata

pf@pensjonistforbundet.no
www.pensjonistforbundet.no

Telefon: 22 34 87 70
Faks: 22 34 87 83

Bankgiro: 9001.05.50202
Org.nr.: 970 323 910

Konklusjon

Oppheving av kravet om henvisning for å få rett til stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos fysioterapeut kan bidra til kortere vente-tid på fysioterapi. Men ventetiden for de enkelte pasientgruppene er et viktig prioriterings spørsmål. Ved direkte kontakt er det jo pasienten selv som prioriterer. Vi er redd for at dette forslaget vil skyve sårbare grupper som f.eks. barn og eldre bakover i køen og yrkesaktive prioriteres først. Slik er det allerede i dag, men vi er bekymret for at dette trolig vil forsterkes. Faglig og sikkerhetsmessig er forslaget godt, men hvordan tilgjengeligheten til fysioterapi utvikler seg for den eldre befolkning bør følges opp.

Med vennlig hilsen
Pensjonistforbundet

Jan Davidsen
Forbundsleder

Anne Hanshus
Seniorrådgiver helse

Postadresse:

Pb. 6714 St. Olavs pl.
0130 Oslo

Besøksadresse:

Hammersborggt. 12
Inngang Torggata

pf@pensjonistforbundet.no
www.pensjonistforbundet.no

Telefon: 22 34 87 70
Faks: 22 34 87 83

Bankgiro: 9001.05.50202
Org.nr.: 970 323 910